

POSTĘPOWANIE PRZED WOJEWÓDZKIM SĄDEM ADMINISTRACYJNYM (1)

mgr Adam Domański

Zakład Postępowania Administracyjnego i Sądownictwa Administracyjnego
WPAiE UW

Spis treści

- I. Informacje ogólne o postępowaniu sądownoadministracyjnym,
- II. Wszczęcie ogólnego postępowania sądownoadministracyjnego,
- III. Legitymacja do złożenia skargi,
- IV. Przesłanki dopuszczalności skargi do WSA,
- V. Wymagania formalne wniesienia skargi do WSA,
- VI. Moc skargi do WSA,
- VII. Granice rozporządzalności prawem skargi przez skarżącego.

I. Pojęcie postępowania sądowoadministracyjnego

Postępowanie sądowoadministracyjne to regulowany przez prawo procesowe ciąg czynności procesowych sądu administracyjnego i innych podmiotów tego postępowania podjętych w celu rozstrzygnięcia sporu o zgodność z prawem działania bądź zaniechania działania przez organ wykonujący administrację publiczną.

I. Rodzaje postępowania sadowoadministracyjnego (1)

- 1) Ogólne postępowanie sadowoadministracyjne oparte na zasadzie dwuinstancyjności:** w jego trybie rozpoznaje się różnego rodzaju skargi na działanie, bezczynność lub przewlekłość postępowania organów wykonujących administrację publiczną,
- 2) Postępowanie sadowoadministracyjne szczególne:** w jego trybie rozpoznawany jest sprzeciw od decyzji kasacyjnych wydanych na podstawie art. art. 138 § 2 k.p.a. (dział III rozdział 3a Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi),

I. Rodzaje postępowania sadowoadministracyjnego (2)

3) **Odrębne postępowanie sadowoadministracyjne:** w trybie tego postępowania rozpoznawane są i rozstrzygane spory o właściwość między jednostkami samorządu terytorialnego i między SKO oraz spory kompetencyjne między organami tych jednostek a organami administracji rządowej. Do postępowania odrębnego zalicza się **postępowanie w sprawie przewlekłości rozpoznania sprawy sadowoadministracyjnej**, którego przedmiotem jest ochrona jednostki w zakresie realizacji konstytucyjnego prawa do sądu,

I. Rodzaje postępowania sądowoadministracyjnego (3)

4) Postępowania pomocnicze:

- postępowanie w sprawie nałożenia grzywny – normowane art. 55 § 1 PPSA; ma na celu doprowadzenie do wszczęcia ogólnego postępowania sądowoadministracyjnego przez przymuszenie organu, do którego została wniesiona skarga, do przekazania jej wraz z aktami sprawy i odpowiedzią do sądu;
- postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt – ma na celu umożliwienie rozpoznania i rozstrzygnięcia skargi lub obalenia prawomocnego orzeczenia sądu;
- **postępowanie w sprawie podejmowania uchwał** mających na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych, oraz podejmowanie uchwał zawierających rozstrzygnięcie zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości w konkretnej sprawie sądowoadministracyjnej

I. Tryby postępowania sądowoadministracyjnego

- **Postępowanie główne (tryb główny)** – tryb podejmowany na podstawie skargi uprawnionego podmiotu w celu rozpoznania i rozstrzygnięcia zgodności z prawem zaskarżonego działania, bezczynności lub przewlekłości organu wykonującego administrację publiczną;
- **postępowanie nadzwyczajne (tryb nadzwyczajny)** – celem tego trybu jest weryfikacja orzeczeń sądu administracyjnego, której następstwem może być obalenie prawomocności. Do trybów nadzwyczajnych należą:
 - wznowienie postępowania sądowoadministracyjnego w razie wystąpienia przesłanek nieważności postępowania (art. 271 PPSA) oraz na podstawach w art. 272 § 1, 2a, 3, art. 273 PPSA;
 - postępowanie w sprawie unieważnienia prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego (art. 172 PPSA);
 - postępowanie w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia WSA (art. 285a § 1 PPSA) oraz w określonym zakresie orzeczeń NSA (art. 285a § 3 PPSA);

I. Stadia postępowania sadowoadministracyjnego

W ogólnym i szczególnym postępowaniu sadowoadministracyjnym i trybach nadzwyczajnych tego postępowania wyróżniamy trzy stadia:

- **stadium wstępne**, którego przedmiotem jest zbadanie przez sąd dopuszczalności skargi, prawidłowości jej wniesienia, a także ustalenie, czy usunięto braki formalne skargi, co pozwala na nadanie jej dalszego biegu;
- **stadium rozpoznawcze**, którego przedmiotem jest rozpoznanie sprawy sadowoadministracyjnej;
- **stadium podjęcia orzeczenia**, którego przedmiotem jest rozstrzygnięcie sprawy sadowoadministracyjnej przez podjęcie w sprawie wyroku uwzględniającego skargę lub nieuwzględniającego jej, albo postanowienia kończącego postępowanie.

II. Wszczęcie ogólnego postępowania sądowoadministracyjnego

- Wszczęcie ogólnego postępowania administracyjnego opiera się na **zasadzie skargowości, ponieważ postępowanie to może być wszczęte na podstawie skargi złożonej przez legitymowany podmiot,**
- **Ciekawostka!** Zasadę skargowości wprost wyrażała ustawa o NSA z 1995 r., stanowiąc w art. 33 ust. 1, że: *Sąd wszczyna postępowanie na podstawie skargi wniesionej przez uprawniony podmiot.* Takiej zasady *expressis verbis* nie ustanawia Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

III. Legitymacja do złożenia skargi (1)

Podstawa normatywna:

Art. 50. [Legitymacja do wniesienia skargi]

§ 1. Uprawnionym do wniesienia skargi jest każdy, kto ma w tym interes prawny, prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka oraz organizacja społeczna w zakresie jej statutowej działalności, w sprawach dotyczących interesów prawnych innych osób, jeżeli brała udział w postępowaniu administracyjnym.

§ 2. Uprawnionym do wniesienia skargi jest również inny podmiot, któremu ustawy przyznają prawo do wniesienia skargi.

III. Legitymacja do złożenia skargi (2)

Konstrukcja legitymacji do wniesienia skargi nie jest jednolita co do przesłanek materialnych (dotyczy to zarówno rozwiązań w p.p.s.a., jak i w ustawach szczególnych).

Klasyfikację w tym zakresie można oprzeć na rodzaju chronionego interesu i wyróżnić legitymację do złożenia skargi opartą na:

- 1. Ochronie interesu prawnego (indywidualnego),**
- 2. Ochronie interesu publicznego,**
- 3. Ochronie interesu społecznego, oraz wskazać**
- 4. Konstrukcję legitymacji do złożenia skargi, która nie jest oparta na ochronie żadnego z, wywiedzionych w przepisach prawa, interesów indywidualnych, publicznych, społecznych.**

III. Legitymacja do złożenia skargi (3)

1. Legitymacja do złożenia skargi oparta na ochronie interesu prawnego:

„Postępowanie sądowoadministracyjne nie jest kontynuacją dwuinstancyjnego postępowania administracyjnego. Legitymacja procesowa strony w postępowaniu sądowoadministracyjnym nie jest tożsama z legitymacją procesową strony w postępowaniu administracyjnym.

O istnieniu legitymacji procesowej strony w postępowaniu sądowoadministracyjnym nie decyduje zarzut naruszenia interesu prawnego skarżącego, lecz interes prawny, którego istotę stanowi żądanie oceny przez właściwy sąd administracyjny zgodności zaskarżonego aktu lub czynności z obiektywnym stanem prawnym. Musi jednak istnieć związek między sferą indywidualnych praw i obowiązków skarżącego a zaskarżonym aktem lub czynnością.”

(vide: wyrok NSA z dnia 17 marca 2015 r., II OSK 1955/13, LEX nr 1665729)

III. Legitymacja do złożenia skargi (4)

1. Legitymacja do złożenia skargi oparta na ochronie interesu prawnego:

Interes prawny skarżącego w rozumieniu art. 50 § 1 p.p.s.a. może być oparty nie tylko na przepisach prawa materialnego, ale może wynikać również z przepisów prawa procesowego. Adresat decyzji administracyjnej, niezależnie od tego, czy decyzja ta dotyczy jego interesu opartego na przepisach prawa materialnego, czy też wyłącznie takiego, który wynika, na przykład z faktu błędnego uznania go przez organ prowadzący postępowanie za stronę postępowania, ma interes prawny w zakwestionowaniu tej decyzji w drodze skargi do sądu administracyjnego.

(vide: wyrok NSA z dnia 24 listopada 2020 r., I OSK 1278/20, LEX nr 3092966)

Na konstrukcji ochrony interesu prawnego oparta jest legitymacja wspólnot samorządowych do zaskarżania rozstrzygnięć nadzorczych (vide: art. 98 ustawy o samorządzie gminnym, art. 86 ustawy o samorządzie województwa, art. 85 ustawy o samorządzie powiatowym)

III. Legitymacja do złożenia skargi (5)

1. Legitymacja do złożenia skargi oparta na ochronie interesu prawnego:

KONTROWERSJE W SPRAWIE ZŁOŻENIA SKARGI PRZEZ WSPÓLNOTY SAMORZĄDOWE, gdy decyzję w I instancji wydał organ wspólnoty samorządowej (wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta, marszałek województwa).

Aktualne orzecznictwo NSA:

Powiat nie ma legitymacji procesowej strony w sprawie o ustalenie odszkodowania od powiatu za nieruchomość przejętą pod drogę publiczną, która stała się własnością powiatu, jeżeli decyzję wydaje starosta na podstawie art. 12 ust. 4a w związku z art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 687 ze zm.) oraz art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1445).

(vide: Uchwała NSA 7 sędziów NSA z dnia 16 lutego 2016 r., I OPS 2/15, LEX nr 1976314)

III. Legitymacja do złożenia skargi (6)

2. Legitymacja do złożenia skargi oparta na ochronie interesu publicznego:

Opierając się na ochronie interesu publicznego, legitymację do złożenia skargi do sądu administracyjnego ma:

- **Prokurator** – wnosi skargę ze względu na potrzebę ochrony obiektywnego porządku prawnego, z tego względu w skardze powinien wywieść naruszenie prawa (art. 57 § 1 pkt 3 p.p.s.a.);
- **Organ nadzoru, np.:** art. 82c. Ustawy o samorządzie województwa 1. Po upływie terminu wskazanego w art. 82 ust. 1, organ nadzoru nie może we własnym zakresie stwierdzić nieważności uchwały organu samorządu województwa. **W tym przypadku organ nadzoru może zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego.** 2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, wydanie postanowienia o wstrzymaniu wykonania uchwały należy do sądu.
- **Starosta, np.:** art. 462 ust. 8 Prawa wodnego: Po upływie terminu wskazanego w ust. 4, starosta nie może we własnym zakresie stwierdzić nieważności uchwały organu spółki wodnej. W tym przypadku starosta może zaskarżyć uchwałę podjętą w zakresie działalności, o której mowa w art. 441 ust. 1 i 3, do sądu administracyjnego.

III. Legitymacja do złożenia skargi (7)

2. Legitymacja do złożenia skargi oparta na ochronie interesu publicznego:

Opierając się na ochronie interesu publicznego, legitymację do złożenia skargi do sądu administracyjnego ma:

- **Organ nadzoru nad samorządem zawodowym, np.:** art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa: Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa może zaskarżyć, w terminie 30 dni od dnia otrzymania, uchwały organów okręgowych izb do właściwych organów Krajowych Izb, a uchwały organów Krajowych Izb do sądu administracyjnego;
- **Art. 254 Prawa własności przemysłowej:** Na prawomocne orzeczenie Urzędu Patentowego, kończące postępowanie w sprawie, a rażąco naruszające prawo, **Prezes Urzędu Patentowego, Prokurator Generalny Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rzecznik Praw Obywatelskich** mogą wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia stronie orzeczenia.

III. Legitymacja do złożenia skargi (8)

3. Legitymacja do złożenia skargi oparta na ochronie interesu społecznego:

Opierając się na ochronie interesu społecznego, legitymację do złożenia skargi do sądu administracyjnego ma:

- **Organizacja społeczna – art. 50 § 1 p.p.s.a.** Uprawnionym do wniesienia skargi jest (...) organizacja społeczna w zakresie jej statutowej działalności, w sprawach dotyczących interesów prawnych innych osób, jeżeli brała udział w postępowaniu administracyjnym.
- **Organizacja ekologiczna – art. 44 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko** Organizacji ekologicznej służy skarga do sądu administracyjnego od decyzji wydanej w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji, także w przypadku, gdy nie brała ona udziału w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa.

III. Legitymacja do złożenia skargi (9)

3. Legitymacja do złożenia skargi oparta na ochronie interesu społecznego:

Opierając się na ochronie interesu społecznego, legitymację do złożenia skargi do sądu administracyjnego ma:

- **Inicjator referendum lokalnego – art. 20 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym:** Na uchwałę organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego odrzucającą wniosek mieszkańców w sprawie przeprowadzenia referendum, a także na niedotrzymanie przez ten organ terminu określonego w art. 18, inicjatorowi referendum służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały lub upływu terminu do jej podjęcia oraz art. 26 ust. 1 wskazanej w tym ustępie ustawy: Na postanowienie komisarza wyborczego odrzucające wniosek o przeprowadzenie referendum, o którym mowa w art. 22, a także w przypadku niedotrzymania przez komisarza terminu określonego w art. 24, inicjatorowi referendum służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia;
- **Redaktor naczelny – np. art. 4 ust. 4 Prawa prasowego:** Odmowę, o której mowa w ust. 3 (**W przypadku odmowy udzielenia informacji, na żądanie redaktora naczelnego, odmowę doręcza się zainteresowanej redakcji w formie pisemnej, w terminie trzech dni; odmowa powinna zawierać oznaczenie organu, jednostki organizacyjnej lub osoby, od której pochodzi, datę jej udzielenia, redakcję, której dotyczy, oznaczenie informacji będącej jej przedmiotem oraz powody odmowy.**), lub niezachowanie wymogów określonych w tym przepisie, można zaskarżyć do sądu administracyjnego w terminie 30 dni; w postępowaniu przed sądem stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych.

III. Legitymacja do złożenia skargi (10)

4. Legitymacja do złożenia skargi, której konstrukcja nie opiera się na ochronie interesu prawnego, publicznego, społecznego

Takie rozwiązanie przyjmuje ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Zgodnie z art. 2 tej ustawy: 1. Każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 5, prawo dostępu do informacji publicznej, zwane dalej "prawem do informacji publicznej". 2. **Od osoby wykonującej prawo do informacji publicznej nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego.**

IV. Przesłanki dopuszczalności skargi do WSA

Do przesłanek dopuszczalność skargi do WSA należy:

- a. właściwość sądu administracyjnego,
- b. konstrukcja legitymacji do złożenia skargi (omówiona w pkt II tej prezentacji),
- c. wyczerpanie obrony na drodze administracyjnej,
- d. pierwszeństwo obrony na drodze administracyjnej.

IV. Właściwość sądu administracyjnego (1)

Art. 3. [Zakres właściwości sądów administracyjnych]

§ 1. Sądy administracyjne sprawują kontrolę działalności administracji publicznej i stosują środki określone w ustawie.

§ 2. Kontrola działalności administracji publicznej przez sądy administracyjne obejmuje orzekanie w sprawach skarg na:

1) decyzje administracyjne;

2) postanowienia wydane w postępowaniu administracyjnym, na które służy zażalenie albo kończące postępowanie, a także na postanowienia rozstrzygające sprawę co do istoty,

3) postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, na które przysługuje zażalenie;

4) inne niż określone w pkt 1-3 akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, z wyłączeniem aktów lub czynności podjętych w ramach postępowania administracyjnego określonego w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60, 730, 1133 i 2196), postępowań określonych w działach IV, V i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.), postępowań, o których mowa w dziale V w rozdziale 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 768, 730, 1520, 1556 i 2200), oraz postępowań, do których mają zastosowanie przepisy powołanych ustaw;

4a) pisemne interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane w indywidualnych sprawach, opinie zabezpieczające i odmowy wydania opinii zabezpieczających;

4b) opinie, o których mowa w art. 119zzl § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, i odmowy wydania tych opinii;

IV. Właściwość sądu administracyjnego (2)

Art. 3. [Zakres właściwości sądów administracyjnych]

§ 2. Kontrola działalności administracji publicznej przez sądy administracyjne obejmuje orzekanie w sprawach skarg na:

- 5) akty prawa miejscowego organów jednostek samorządu terytorialnego i terenowych organów administracji rządowej;
- 6) akty organów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, inne niż określone w pkt 5, podejmowane w sprawach z zakresu administracji publicznej;
- 7) akty nadzoru nad działalnością organów jednostek samorządu terytorialnego;
- 8) bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w przypadkach określonych w pkt 1-4 lub przewlekłe prowadzenie postępowania w przypadku określonym w pkt 4a;
- 9) bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawach dotyczących innych niż określone w pkt 1-3 aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa podjętych w ramach postępowania administracyjnego określonego w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego oraz postępowań określonych w działach IV, V i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa oraz postępowań, do których mają zastosowanie przepisy powołanych ustaw.

§ 2a. Sądy administracyjne orzekają także w sprawach sprzeciwów od decyzji wydanych na podstawie art. 138 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

§ 3. Sądy administracyjne orzekają także w sprawach, w których przepisy ustaw szczególnych przewidują sądową kontrolę, i stosują środki określone w tych przepisach.

IV. Właściwość sądu administracyjnego (3)

Postanowienia, na które przysługuje zażalenie:

- 1) o odmowie wszczęcia postępowania na żądanie organizacji społecznej lub o odmowie dopuszczenia tej organizacji do udziału w postępowaniu. Nie jest natomiast dopuszczalna skarga na postanowienie o dopuszczeniu do udziału w postępowaniu organizacji społecznej, ponieważ ustawodawca nie przewidział możliwości jego kwestionowania w drodze odrębnego środka zaskarżenia w postępowaniu administracyjnym (por. postanowienie NSA z dnia 7 marca 2006 r., II GSK 352/05, LEX nr 197527);
- 2) o odmowie przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, z wyłączeniem terminu do wniesienia odwołania lub zażalenia;
- 3) o odmowie wszczęcia postępowania (głównego i nieważnościowego) na żądanie osoby niebędącej stroną lub z innych przyczyn niedopuszczalnego;
- 4) o zwrocie podania wnoszącemu ze względu na niemożność ustalenia organu właściwego albo z uwagi na właściwość sądu powszechnego;
- 5) o odmowie umożliwienia stronie przeglądania akt sprawy, sporządzania z nich notatek i odpisów, uwierzytelnienia takich odpisów lub wydania uwierzytelnionych odpisów;
- 6) o ukaraniu strony, świadka lub biegłego karą grzywny za niestawienie się bez uzasadnionej przyczyny, bezzasadną odmowę złożenia zeznania, wydania opinii, okazania przedmiotu oględzin albo udziału w innej czynności urzędowej;
- 7) o odmowie zwolnienia od kary grzywny, o której mowa wyżej;
- 8) o ukaraniu strony, świadków, biegłych i innych osób uczestniczących w rozprawie karą grzywny za niewłaściwe zachowanie się w czasie rozprawy;

IV. Właściwość sądu administracyjnego (4)

Postanowienia, na które przysługuje zażalenie:

- 9)** w kwestii zajęcia stanowiska, wyrażenia opinii lub zgody przez inny organ;
- 10)** w kwestii nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności;
- 11)** w kwestii sprostowania błędów pisarskich i rachunkowych oraz innych oczywistych omyłek w wydanych decyzjach;
- 12)** w kwestii wyjaśnienia wątpliwości co do treści decyzji;
- 13)** o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia ugody;
- 14)** o odmowie wydania zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej przez osobę ubiegającą się o nie [por. postanowienie NSA z dnia 24 września 1998 r., I SAB 49/98, niepubl., i wyrok WSA w Opolu z dnia 7 listopada 2005 r., II SAB/Op 13/05, ONSAiWSA 2006, nr 4, poz. 104];
- 15)** o odmowie wznowienia postępowania, zarówno głównego, jak i incydentalnego (w granicach wyznaczonych w art. 126 k.p.a.);
- 16)** kończące postępowanie w kwestii stwierdzenia nieważności postanowienia;
- 17)** o wstrzymaniu wykonania decyzji, w stosunku do której zachodzi prawdopodobieństwo, że jest dotknięta jedną z wad nieważności;
- 18)** w sprawie zwrotu podania wobec nieuiszczenia w terminie należności tytułem opłat i kosztów postępowania;
- 19)** w sprawie kosztów postępowania.

IV. Właściwość sądu administracyjnego (5)

Postanowienia kończące postępowanie:

1. **postanowienie o stwierdzeniu niedopuszczalności odwołania** – art. 134 k.p.a. (wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy – art. 134 k.p.a.), np. w związku z wniesieniem odwołania od decyzji ministra, a to w związku z postanowieniami art. 127 § 3 *in fine* k.p.a., lub przez podmiot niebędący stroną w sprawie, co w praktyce może zdarzać się częściej;
2. **postanowienie o stwierdzeniu uchybienia terminu do wniesienia odwołania** – art. 134 k.p.a. (wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy – art. 134 k.p.a. w zw. art. 127 § 3 *in fine* k.p.a.);
3. **postanowienie o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia odwołania** – art. 59 § 2 k.p.a. (wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy – art. 59 § 2 k.p.a. w zw. art. 127 § 3 *in fine* k.p.a.);

Postanowienia rozstrzygające sprawę co do istoty:

1. postanowienie o wznowieniu postępowania wydane na podstawie art. 149 § 1 k.p.a.
2. postanowienie o odmowie wznowienia postępowania (art. 149 § 3 k.p.a.)/

IV. Właściwość sądu administracyjnego (6)

Art. 4. [Zakres właściwości sądów administracyjnych]

Sądy administracyjne rozstrzygają spory o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i między samorządowymi kolegiami odwoławczymi, o ile odrębna ustawa nie stanowi inaczej, oraz spory kompetencyjne między organami tych jednostek a organami administracji rządowej.

Art. 5. [Wyłączenia spod właściwości sądów administracyjnych]

Sądy administracyjne nie są właściwe w sprawach:

- 1) wynikających z nadrzędności i podległości organizacyjnej w stosunkach między organami administracji publicznej;
- 2) wynikających z podległości służbowej między przełożonymi i podwładnymi;
- 3) odmowy mianowania na stanowiska lub powołania do pełnienia funkcji w organach administracji publicznej, chyba że obowiązek mianowania lub powołania wynika z przepisów prawa;
- 4) wiz wydawanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych lub konsulów, z wyjątkiem wiz:
 - a) o których mowa w art. 2 pkt 2-5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.),
 - b) wydawanych cudzoziemcowi będącemu członkiem rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 293);
- 5) zezwoleń na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego wydawanych przez konsulów.

III. Wyczerpanie obrony na drodze administracyjnej (1)

Art. 52. [Obowiązek wyczerpania środków zaskarżenia]

§ 1. Skargę można wnieść po wyczerpaniu środków zaskarżenia, jeżeli służyły one skarżącemu w postępowaniu przed organem właściwym w sprawie, chyba że **skargę wnosi prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka.**

§ 2. Przez wyczerpanie środków zaskarżenia należy rozumieć sytuację, w której stronie nie przysługuje żaden środek zaskarżenia, taki jak zażalenie, odwołanie lub ponaglenie, przewidziany w ustawie.

§ 3. Jeżeli stronie przysługuje prawo do zwrócenia się do organu, który wydał decyzję z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, strona może wnieść skargę na tę decyzję bez skorzystania z tego prawa. Prawo do wniesienia skargi bez zwrócenia się do organu, który wydał decyzję, z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przysługuje stronie, gdy organem, który wydał decyzję, jest minister właściwy do spraw zagranicznych w zakresie spraw uregulowanych w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35, 2023, 2320 i 2369) albo konsul.

§ 4. (uchylony).

Nadto, należy pamiętać o art. 53 § 2b p.p.s.a.: Skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania można wnieść w każdym czasie po wniesieniu ponaglenia do właściwego organu.

IV. Wyczerpanie obrony na drodze administracyjnej (2)

Konstrukcja przesłanki wyczerpania obrony na drodze administracyjnej nie jest jednolita. Należy wyróżnić dwie sytuacje:

1. gdy przepisy prawa procesowego regulują środki zaskarżenia od decyzji, postanowienia, bezczynności, przewlekłości w postępowaniu. **Wówczas konieczne jest wyczerpanie obrony na drodze administracyjnej;**
2. gdy przepisy prawa procesowego nie przyznają prawa do zaskarżenia w postępowaniu administracyjnym (np. postanowienia wydane w stadium wstępnym postępowania odwoławczego – art. 134 k.p.a.). **Wówczas skarga do sądu administracyjnego służy bez konieczności podjęcia obrony przed organem wykonującym administrację publiczną.**

Nadto, należy pamiętać o normie art. 52 § 3 p.p.s.a.: **Jeżeli stronie przysługuje prawo do zwrócenia się do organu, który wydał decyzję z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, strona może wnieść skargę na tę decyzję bez skorzystania z tego prawa. Prawo do wniesienia skargi bez zwrócenia się do organu, który wydał decyzję, z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przysługuje stronie, gdy organem, który wydał decyzję, jest minister właściwy do spraw zagranicznych w zakresie spraw uregulowanych w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, 185 i 547) albo konsul.**

IV. Pierwszeństwo obrony na drodze administracyjnej (1)

- P.p.s.a. nie przyjmuje rozwiązania o niedopuszczalności skargi do sądu administracyjnego z powodu tego, że toczy się postępowanie w celu uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności aktu albo innej czynności, ale:

Art. 56. [Zakaz dwutorowości postępowania]

W razie wniesienia skargi do sądu po wszczęciu postępowania administracyjnego w celu zmiany, uchylenia, stwierdzenia nieważności aktu lub wznowienia postępowania, postępowanie sądowe podlega zawieszeniu.

- **Weryfikacja na drodze administracyjnej ma pierwszeństwo, jeśli postępowanie administracyjne zostało wszczęte przed złożeniem skargi. Jeżeli jednak jako pierwsze zostało wszczęte postępowanie sądowoadministracyjne, ma ono pierwszeństwo (wynika to z regulacji granic dopuszczalności samokontroli organu administracji publicznej – art. 54 § 3 p.p.s.a)**

IV. Pierwszeństwo obrony na drodze administracyjnej (2)

- Po zakończeniu postępowania sądownoadministracyjnego dopuszczalność wszczęcia nadzwyczajnego trybu postępowania administracyjnego wyznacza moc prawomocnego wyroku sądu administracyjnego, co wyłącza postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej. Postępowanie w sprawie wznowienia postępowania jest dopuszczalne na podstawie przesłanek, które ujawniły się po prawomocnym wyroku sądu. Dopuszczalne jest również uchylene, zmiana decyzji prawidłowej lub dotkniętej wadliwością niekwalifikowaną z uwagi na oparcie tego trybu na kryterium celowości zmiany rozstrzygnięcia.
- **Strona skarżąca w razie równoczesnego uruchomienia trybu nadzwyczajnego oraz postępowania sądownoadministracyjnego będzie mogła wybrać drogi weryfikacji poprzez cofnięcie skargi lub żądanie umorzenia nadzwyczajnego trybu postępowania ze względu na złożenie skargi do sądu administracyjnego.**

V. Wymagania formalne wniesienia skargi do WSA

Do wymagań formalnych skargi do sądu administracyjnego zalicza się:

- a. wymagania dotyczące treści i formy skargi,
- b. tryb i termin wnoszenia skargi,
- c. uiszczenie wpisu od skargi.

V. Wymagania dotyczące treści i formy skargi (1)

A. Treść skargi:

Art. 57. [Elementy składowe skargi]

§ 1. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma w postępowaniu sądowym, a ponadto zawierać:

- 1) wskazanie zaskarżonej decyzji, postanowienia, innego aktu lub czynności;
- 2) oznaczenie organu, którego działania, bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania skarga dotyczy;
- 3) określenie naruszenia prawa lub interesu prawnego;
- 4) (uchylony).

§ 2. W przypadku, o którym mowa w art. 51, skargi mogą być wniesione w jednym piśmie **(Kilku uprawnionych do wniesienia skargi może w jednej sprawie występować w roli skarżących, jeżeli ich skargi dotyczą tej samej decyzji, postanowienia, innego aktu lub czynności albo bezczynności organu lub przewlekłego prowadzenia postępowania).**

§ 3. Jeżeli w jednym piśmie zaskarżono więcej niż jeden akt lub czynność albo bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania, przewodniczący zarządza rozdzielenie tych skarg.

Art. 57a. [Skarga na interpretację przepisów prawa podatkowego, opinię zabezpieczającą i na odmowę wydania opinii zabezpieczającej]

Skarga na pisemną interpretację przepisów prawa podatkowego wydaną w indywidualnej sprawie, opinię zabezpieczającą, opinię, o której mowa w art. 119zzl § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, i odmowę wydania tych opinii może być oparta wyłącznie na zarzucie naruszenia przepisów postępowania, dopuszczeniu się błędu wykładni lub niewłaściwej oceny co do zastosowania przepisu prawa materialnego. Sąd administracyjny jest związany zarzutami skargi oraz powołaną podstawą prawną.

V. Wymagania dotyczące treści i formy skargi (2)

A. Treść skargi:

Zwrot, iż „skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma w postępowaniu sądowym” oznacza, że powinna ona spełniać wymogi określone w art. 46 p.p.s.a – elementy składowe pisma strony.

Art. 46. [Elementy składowe pisma strony]

§ 1. Każde pismo strony powinno zawierać:

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- 2) oznaczenie rodzaju pisma;
- 3) osnovę wniosku lub oświadczenia;
- 4) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
- 5) wymienienie załączników.

§ 2. Pismo strony powinno ponadto zawierać w przypadku:

1) gdy jest pierwszym pismem w sprawie:

- a) oznaczenie miejsca zamieszkania, a w razie jego braku - adresu do doręczeń, lub siedziby i adresów stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników,
- b) numer PESEL strony wnoszącej pismo, będącej osobą fizyczną, oraz numer PESEL jej przedstawiciela ustawowego, jeżeli są obowiązani do jego posiadania albo posiadają go, nie mając takiego obowiązku, lub
- c) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku - numer identyfikacyjny REGON albo numer w innym właściwym rejestrze lub ewidencji, albo numer identyfikacji podatkowej strony wnoszącej pismo, niebędącej osobą fizyczną, która nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest ona obowiązana do jego posiadania,

d) oznaczenie przedmiotu sprawy;

2) dalszych pism procesowych - sygnaturę akt.

V. Wymagania dotyczące treści i formy skargi (2)

A. Treść skargi:

Art. 46 § 2a. W przypadku gdy pismo strony jest wnoszone w formie dokumentu elektronicznego, powinno ponadto zawierać adres elektroniczny oraz zostać podpisane przez stronę albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 2b. Zasady podpisywania przewidziane w § 2a dotyczą także załączników wnoszonych w formie dokumentu elektronicznego.

§ 2c. Pismo wnoszone w innej formie niż forma dokumentu elektronicznego, zawierające żądanie doręczania pism sądu za pomocą środków komunikacji elektronicznej, powinno zawierać oznaczenie adresu elektronicznego.

§ 2d. Jeżeli pismo, o którym mowa w § 2a, nie zawiera adresu elektronicznego, sąd przyjmuje, że właściwym jest adres elektroniczny, z którego nadano pismo wniesione w formie dokumentu elektronicznego, a gdy wniesiono je w innej formie i zawiera ono żądanie, o którym mowa w § 2c, doręczenie pism przez sąd następuje na adres wskazany zgodnie z § 2 pkt 1 lit. a, przy czym w pierwszym piśmie sąd poucza o warunku podania adresu elektronicznego w żądaniu doręczania pism środkami komunikacji elektronicznej.

§ 3. Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo lub jego wierzytelny odpis, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który w danej sprawie nie złożył jeszcze tych dokumentów przed sądem.

§ 4. Za stronę, która nie może się podpisać, podpisuje pismo osoba przez nią upoważniona, z wymienieniem przyczyny, dla której strona sama się nie podpisała.

V. Wymagania dotyczące treści i formy skargi (3)

B. Forma skargi:

Skarga jest pismem procesowym, więc może być złożona wyłącznie w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego.

Art. 54. § 1a. Skargę w formie dokumentu elektronicznego wnosi się do elektronicznej skrzynki podawczej tego organu. Przepis art. 49a stosuje się odpowiednio.

V. Termin wniesienia skargi (1)

Art. 53. [Termin do wniesienia skargi]

§ 1. Skargę wnosi się w terminie **trzydziestu dni** od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie albo aktu, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 4a.

§ 2. Jeżeli ustawa nie przewiduje środków zaskarżenia w sprawie będącej przedmiotem skargi, skargę na akty lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4, wnosi się w **terminie trzydziestu dni** od dnia, w którym skarżący dowiedział się o wydaniu aktu lub podjęciu innej czynności. Sąd, po wniesieniu skargi, może uznać, że uchybienie tego terminu nastąpiło bez winy skarżącego i rozpoznać skargę.

§ 2a. W przypadku innych aktów, jeżeli ustawa nie przewiduje środków zaskarżenia w sprawie będącej przedmiotem skargi i nie stanowi inaczej, skargę można wnieść w każdym czasie.

§ 2b. Skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania można wnieść w każdym czasie po wniesieniu ponaglenia do właściwego organu.

§ 3. W sprawach wskazanych w § 1 i 2 **prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka mogą wnieść skargę w terminie sześciu miesięcy od dnia doręczenia stronie rozstrzygnięcia w sprawie indywidualnej**, a w pozostałych przypadkach w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie aktu lub podjęcia innej czynności uzasadniającej wniesienie skargi. Termin ten nie ma zastosowania w sprawach, o których mowa w § 2a.

§ 4. Termin, o którym mowa w § 1 i 2, uważa się za zachowany także wtedy, gdy przed jego upływem strona wniosła skargę wprost do sądu administracyjnego. W takim przypadku sąd ten niezwłocznie przesyła skargę odpowiednio do organu, który wydał zaskarżone rozstrzygnięcie, wydał akt lub podjął inną czynność, będącą przedmiotem skargi.

V. Termin wniesienia skargi (2)

Termin do wniesienia skargi regulują również ustawy, które muszą zostać uwzględnione przy zachowaniu terminu, np.:

Art. 98 ustawy o samorządzie gminnym [Skarga na rozstrzygnięcie organu nadzorczego]

1. Rozstrzygnięcia organu nadzorczego dotyczące gminy, w tym rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 96 ust. 2 i art. 97 ust. 1, a także stanowisko zajęte w trybie art. 89, podlegają zaskarżeniu do sądu administracyjnego z powodu niezgodności z prawem **w terminie 30 dni od dnia ich doręczenia**.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rozstrzygnięć dotyczących organów związków i porozumień międzygminnych.
3. Do złożenia skargi uprawniona jest gmina lub związek międzygminny, których interes prawny, uprawnienie albo kompetencja zostały naruszone. Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała lub zarządzenie organu, który podjął uchwałę lub zarządzenie albo którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze.
 - 3a. Do złożenia skargi na rozstrzygnięcie organu nadzorczego, dotyczące uchwały rady gminy, doręczone po upływie kadencji rady, uprawniona jest rada gminy następnej kadencji w terminie 30 dni od dnia wyboru przewodniczącego rady.
4. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu administracyjnego decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej.
5. Rozstrzygnięcia nadzorcze stają się prawomocne z upływem terminu do wniesienia skargi bądź z datą oddalenia lub odrzucenia skargi przez sąd.

V. Termin wniesienia skargi (3)

Termin do wniesienia skargi regulują również ustawy, które muszą zostać uwzględnione przy zachowaniu terminu, np.:

Art. 85 ustawy o samorządzie powiatowym [Skarga na rozstrzygnięcie organu nadzorczego]

1. Rozstrzygnięcia organu nadzorczego dotyczące powiatu, w tym rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 ust. 1, a także stanowisko zajęte w trybie art. 77b, podlegają zaskarżeniu do sądu administracyjnego z powodu niezgodności z prawem, **w terminie 30 dni** od dnia ich doręczenia.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rozstrzygnięć dotyczących organów związków i porozumień powiatów.
3. Do złożenia skargi uprawniony jest powiat lub związek powiatów, którego interes prawny, uprawnienie albo kompetencja zostały naruszone. Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała organu, który podjął uchwałę lub którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze.
- 3a. Do złożenia skargi na rozstrzygnięcie organu nadzorczego, dotyczące uchwały rady powiatu, doręczone po upływie kadencji rady, uprawniona jest rada powiatu następnej kadencji w terminie 30 dni od dnia wyboru przewodniczącego rady.
4. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu administracyjnego decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej.
5. Rozstrzygnięcia nadzorcze stają się prawomocne z upływem terminu do wniesienia skargi albo z dniem oddalenia lub odrzucenia skargi przez sąd.

V. Termin wniesienia skargi (4)

Termin do wniesienia skargi regulują również ustawy, które muszą zostać uwzględnione przy zachowaniu terminu, np.:

Art. 86 ustawy o samorządzie województwa [Skarga na rozstrzygnięcie organu nadzorczego]

1. Rozstrzygnięcia organu nadzorczego dotyczące województwa, w tym rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 84 ust. 2 i art. 85 ust. 1, a także stanowisko zajęte w trybie art. 80a, podlegają zaskarżeniu do sądu administracyjnego z powodu niezgodności z prawem **w terminie 30 dni** od dnia ich doręczenia.
2. Do złożenia skargi jest uprawnione województwo. Podstawą wniesienia skargi jest uchwała sejmiku województwa.
 - 2a. Do złożenia skargi na rozstrzygnięcie organu nadzorczego, dotyczące uchwały sejmiku województwa, doręczone po upływie kadencji sejmiku, uprawniony jest sejmik województwa następnej kadencji w terminie 30 dni od dnia wyboru przewodniczącego sejmiku.
3. Do złożenia skargi uprawnione jest województwo, którego interes prawny, uprawnienie albo kompetencja zostały naruszone. Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała organu, który podjął uchwałę lub którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze.
4. Rozstrzygnięcia nadzorcze stają się prawomocne po upływie terminu przewidzianego na wniesienie skargi albo z dniem oddalenia skargi lub odrzucenia jej przez sąd.

V. Termin wniesienia skargi (5)

- **Art. 83 p.p.s.a. [Sposób obliczania terminów]**

§ 1. Terminy oblicza się według przepisów **prawa cywilnego (vide: art. 111 k.c.)**, z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

- **Art. 111 Kodeksu cywilnego [Termin w dniach]**

§ 1. Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia.

§ 2. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło.

- **Uchybienie ustawowemu terminowi do złożenia skargi stanowi podstawę do odrzucenia skargi (art. 58 § 1 p.p.s.a.), pod warunkiem, że nie przywrócono terminu w trybie art. 86 i następne p.p.s.a.**

V. Tryb pośredni wniesienia skargi (1)

Art. 54. [Pośredni tryb wniesienia skargi. Uprawnienia autokontrolne organu administracji]

§ 1. Skargę do sądu administracyjnego wnosi się za pośrednictwem organu, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi.

§ 2. Organ, o którym mowa w § 1, przekazuje skargę sądowi wraz z kompletnymi i uporządkowanymi aktami sprawy i odpowiedzią na skargę, w postaci papierowej lub elektronicznej, w terminie trzydziestu dni od dnia jej otrzymania. Skargę wniesioną za pośrednictwem konsula oraz skargę na decyzję wydaną przez ministra właściwego do spraw zagranicznych w zakresie spraw uregulowanych w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, minister właściwy do spraw zagranicznych przekazuje sądowi wraz z kompletnymi i uporządkowanymi aktami sprawy i odpowiedzią na skargę w terminie sześćdziesięciu dni od dnia jej otrzymania odpowiednio przez ministra właściwego do spraw zagranicznych albo konsula.

§ 2a. W terminie określonym w § 2, przed przekazaniem akt sądowi, organ sporządza uzasadnienie zaskarżonej decyzji, jeżeli odstąpił od jej uzasadnienia z powodu uwzględnienia w całości żądania strony.

§ 3. Organ, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania zaskarżono, może w zakresie swojej właściwości uwzględnić skargę w całości w terminie trzydziestu dni od dnia jej otrzymania. W przypadku skargi na decyzję, uwzględniając skargę w całości, organ uchyla zaskarżoną decyzję i wydaje nową decyzję. Uwzględniając skargę, organ stwierdza jednocześnie, czy działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania miały miejsce bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio (UPRAWNIENIA AUTOKONTROLNE)

§ 4. W przypadku, o którym mowa w art. 33 § 1a, organ zawiadamia o przekazaniu skargi wraz z odpowiedzią na skargę przez obwieszczenie w siedzibie organu i na jego stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, pouczając o treści tego przepisu.

V. Tryb pośredni wniesienia skargi (2)

Art. 54a. [Ponowne rozpatrzenie sprawy przez organ]

§ 1. Jeżeli przed przekazaniem sądowi skargi jednej ze stron postępowania administracyjnego, inna strona tego postępowania zwróciła się do organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, przepisów art. 54 § 2-4 nie stosuje się. Organ rozpoznaje tę skargę jak wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, o czym niezwłocznie zawiadamia stronę wnoszącą skargę.

§ 2. Jeżeli po przekazaniu sądowi skargi jednej ze stron postępowania administracyjnego, inna strona tego postępowania zwróciła się do organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy organ niezwłocznie zawiadamia o tym sąd. Sąd niezwłocznie przekazuje skargę wraz z aktami sprawy temu organowi. Przepis § 1 zdanie drugie stosuje się.

V. Tryb pośredni wniesienia skargi (3)

Tryb pośredni wymaga ustanowienia gwarancji wypełnienia przez organ obowiązku przekazania skargi sądowi administracyjnemu.

Cztery rodzaje gwarancji wykonywania obowiązku przez organ:

- W razie niezastosowania się do obowiązków, o których mowa w art. 54 § 2, sąd na wniosek skarżącego może orzec o wymierzeniu organowi grzywny w wysokości określonej w art. 154 § 6 (dziesięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonego przez Prezesa GUS na podstawie odrębnych przepisów)/ Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym;
- Jeżeli organ nie przekazał sądowi skargi mimo wymierzenia grzywny, sąd może na żądanie skarżącego rozpoznać sprawę na podstawie nadesłanego odpisu skargi, gdy stan faktyczny i prawny przedstawiony w skardze nie budzi uzasadnionych wątpliwości;
- O rażących przypadkach naruszenia obowiązków, o których mowa w § 2 lub w art. 54 § 2, skład orzekający lub prezes sądu zawiadamia organy właściwe do rozpatrywania petycji, skarg i wniosków;
- Możliwość rozpoznania sprawy w trybie uproszczonym (art. 121 p.p.s.a.).

V. Uiszczenie wpisu od skargi

Art. 230. [Zakres poboru wpisu]

§ 1. Od pism wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym w danej instancji pobiera się wpis stosunkowy lub stały.

§ 2. Pismami, o których mowa w § 1, są skarga, sprzeciw od decyzji, skarga kasacyjna, zażalenie oraz skarga o wznowienie postępowania.

Art. 231. [Wpis stosunkowy i stały]

Wpis stosunkowy pobiera się w sprawach, w których przedmiotem zaskarżenia są należności pieniężne. W innych sprawach pobiera się wpis stały.

Art. 232. [Zwrot uiszczanego wpisu]

§ 1. Sąd z urzędu zwraca stronie cały uiszczony wpis od:

- 1) pisma odrzuconego lub cofniętego do dnia rozpoczęcia rozprawy;
- 2) zażalenia na postanowienie w przedmiocie ukarania grzywną, jeżeli zażalenie zostało uwzględnione.

§ 2. Postanowienie w przedmiocie zwrotu wpisu może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Art. 233. [Delegacja ustawowa]

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe zasady pobierania wpisu. W rozporządzeniu należy uwzględnić, że wpis nie może być niższy niż sto złotych, wpis stosunkowy nie może być wyższy niż 4% wartości przedmiotu zaskarżenia i nie może przekraczać stu tysięcy złotych, a wpis stały wyższy niż dziesięć tysięcy złotych, oraz że wpis stały powinien być zróżnicowany w zależności od rodzaju i charakteru sprawy.

VI. Moc skargi do WSA (1)

- Zgodnie z art. 61 § 1 p.p.s.a., skarga do sądu nie jest środkiem bezwzględnie suspensywnym – wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania aktu lub czynności. **Skarga ma moc środka względnie suspensywnego;**
- W razie wniesienia skargi:
 - 1) na decyzję lub postanowienie - organ, który wydał decyzję lub postanowienie, może wstrzymać, z urzędu lub na wniosek skarżącego, ich wykonanie w całości lub w części, chyba że zachodzą przesłanki, od których w postępowaniu administracyjnym uzależnione jest nadanie decyzji lub postanowieniu rygoru natychmiastowej wykonalności albo, gdy ustawa szczególna wyłącza wstrzymanie ich wykonania;
 - 2) na inne akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa - właściwy organ może, z urzędu lub na wniosek skarżącego, wstrzymać wykonanie aktu lub czynności w całości lub w części;
 - 3) na uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz na akty terenowych organów administracji rządowej - właściwy organ może, z urzędu lub na wniosek skarżącego, wstrzymać wykonanie uchwały lub aktu w całości lub w części, z wyjątkiem przepisów prawa miejscowego, które weszły w życie.

UWAGA! P.p.s.a. nie reguluje dopuszczalności wstrzymania wykonania rozstrzygnięć nadzorczych, których moc regulują ustawy samorządowe.

VI. Moc skargi do WSA (2)

- **Odmowa wstrzymania wykonania aktu lub czynności przez organ administracji publicznej nie pozbawia skarżącego prawa do złożenia wniosku do sądu;**
- Po przekazaniu sądowi skargi sąd może na wniosek skarżącego wydać postanowienie o wstrzymaniu wykonania w całości lub w części aktu lub czynności, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody lub spowodowania trudnych do odwrócenia skutków, z wyjątkiem przepisów prawa miejscowego, które weszły w życie, chyba że ustawa szczególna wyłącza wstrzymanie ich wykonania. Odmowa wstrzymania wykonania aktu lub czynności przez organ nie pozbawia skarżącego złożenia wniosku do sądu. Dotyczy to także aktów wydanych lub podjętych we wszystkich postępowaniach prowadzonych w granicach tej samej sprawy;
- **Postanowienia w sprawie wstrzymania aktu lub czynności sąd może zmienić lub uchylić w każdym czasie w razie zmiany okoliczności;**
- Ww. postanowienia sąd może wydać na posiedzeniu niejawnym. Nadto, należy pamiętać, że służy na nie zażalenie do NSA;
- **Wstrzymanie wykonania aktu lub czynności traci moc z dniem wydania przez sąd orzeczenia uwzględniającego skargę albo uprawomocnienia się orzeczenia oddalającego skargę.**

VII. Granice rozporządzalności prawem skargi przez skarżącego

Art. 60. [Dopuszczalność cofnięcia skargi]

Skarżący może cofnąć skargę. Cofnięcie skargi wiąże sąd. **Jednakże sąd uzna cofnięcie skargi za niedopuszczalne, jeżeli zmierza ono do obejścia prawa lub spowodowałoby utrzymanie w mocy aktu lub czynności dotkniętych wadą nieważności.**

Ważne! P.p.s.a. przyjmuje zasadę rozporządzalności prawem skargi przez skarżącego, jednak nie w pełni (*vide*: art. 60 p.p.s.a.). Dopuszczalność cofnięcia skargi jest dostosowana do zakazu *reformationis in peius*, który nie obowiązuje w przypadku naruszenia prawa skutkującego stwierdzeniem nieważności zaskarżonego aktu lub czynności.

Źródła

- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491),
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z 2020 r. poz. 2299, 2320, z 2021 r. poz. 54, 159, 1598),
- B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, wyd. 17, Warszawa 2021,
- B. Adamiak, J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, wyd. 19, Warszawa 2021,
- J. Rychlik (wybór orzecznictwa), *Kodeks postępowania administracyjnego. Orzecznictwo aplikanta*, wyd. 8, Warszawa 2020,
- M. Wierzbowski (red.), *Postępowanie administracyjne, egzekucyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2020.

DZIĘKUJĘ ZA
UWAGĘ 😊